

Nr 64.

Godkänd av första kammaren den 22 mars 1923.

Godkänd av andra kammaren den 22 mars 1923.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tecknande av aktier i ett för övertagande av aktiebolaget Svenska lantmännens banks rörelse bildat bankaktiebolag.

(Statsutskottets utlåtande nr 35.)

Till Konungen.

I en till riksdagen avlåten, den 16 mars 1923 dagtecknad proposition (nr 136) har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att *dels* å riksstaten för budgetåret 1923—1924 under utgifter för kapitalökning och rubriken »statens aktier» anvisa ett anslag, att utgå av lånemedel, av 15,000,000 kronor, att efter Eders Kungl. Maj:ts beprövande användas för aktieteckning i ett för övertagande av aktiebolaget Svenska lantmännens banks rörelse bildat bankaktiebolag, *dels ock* vid bifall härtill höja den i statsverkspropositionen upptagna inkomstiteln »fast upplåning» med 11,000,000 kronor.

Av den i ärendet förebragta utredningen liksom av de ingående uppgifter, som riksdagens vederbörande utskott under hand erhållit angående aktiebolaget Svenska lantmännens banks ställning, har riksdagen blivit övertygad om nödvändigheten av att staten, till förhindrande av svåra ekonomiska förluster för stora grupper medborgare och därav följande allvarliga rubbningar inom vår jordbruksnäring, måste träda hjälpare och stödjande emellan. Då det alltså nu gäller att finna den lämpligaste formen för det bistånd, som av staten bör lämnas, kunna givetvis olika vägar tänkas, och skiljaktiga förslag i sådant hänseende hava också i de i ämnet väckta motionerna framställts. Riksdagen har prövat de sålunda föreliggande förslagen till lösning av frågan med all den grundlighet, som med hänsyn till den knappt tillmätta tiden varit

för riksdagen möjlig, och har därvid kommit till det resultat att, så vitt riksdagen kunnat finna, Eders Kungl. Maj:ts förslag är det som på det mest effektiva sättet bidrager till det ändamål man vill vinna — allmänhetens lugnande och insättarnas skyddande i största möjliga utsträckning. Då riksdagen således ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag, har detta emellertid skett under den uttryckliga förutsättningen, att den aktieteckning i ett bankföretag, som staten på grund av i detta fall föreliggande alldeles särskilda omständigheter nu anser sig böra företaga, icke får anses innebära ett ställningstagande till den omstridda frågan om statens drivande av affärsbanksverksamhet. I anslutning till denna ståndpunkt vill riksdagen också såsom sin åsikt uttala, att oktroj för den nya banken bör begränsas till en tid av sex år utöver den del av innevarande år, varunder banken kan vara i verksamhet. Före oktrojtids utgång bör riksdagen beredas tillfälle att taga ställning till frågan om bankens fortsatta bestånd. Jämväl med hänsyn härtill vill riksdagen framhålla angelägenheten av att så enkla och billiga organisatoriska former som möjligt komma till användning.

Slutligen vill riksdagen ej underlåta framhålla, att ett statsingripande i förevarande fall under inga omständigheter får anses innebära ett erkännande av statens skyldighet att i allmänhet garantera insättarnas medel.

Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag om höjning av titeln »fast upplåning» kommer riksdagen att framdeles under riksdagen anmäla sitt beslut.

Riksdagen får sålunda anmäla, att riksdagen med bifall till Eders Kungl. Maj:ts proposition å riksstaten för budgetåret 1923—1924 under utgifter för kapitalökning och rubriken »statens aktier» anvisat ett anslag, att utgå av lånemedel, av 15,000,000 kronor, att efter Eders Kungl. Maj:ts beprövande användas för aktieteckning i ett för övertagande av aktiebolaget Svenska lantmännens banks rörelse bildat bankaktiebolag.

Stockholm den 22 mars 1923.

Med undersåtlig vördnad.